

Villreinområdene i Rondane-regionen

Ref.

Vår ref. 2014-fotråte villrein/2014

Dato 25.07.2014

Fotråte hos villrein – en oppfordring til innsending av prøvemateriale

Veterinærinstituttet vil oppfordre alle som under årets villreinjakt observerer halte dyr om å sende inn bein (fot/føtter) for laboratorieundersøkelse. Foten kan frys ned og sendes inn etter at villreinjakta er over.

Fotråte hos rein skyldes infeksjon med bakterien *Fusobacterium necrophorum*. Denne infeksjonen er trolig en viktig årsak til halthet hos rein i mange av villreinområdene våre. I Rondane Sør opptrådte det i 2007 et større utbrudd med mange angrepne dyr, og i 2008 påviste vi en del tilfeller i Rondane Nord. I alle etterfølgende år har vi, med unntak av 2013, påvist tilfeller av fotråte i Rondane-populasjonen. Også i 2013 opptrådte det sjukdomstilfeller som høgst sannsynlig var fotråte, men dessverre ble det ikke sendt inn materiale dette året. I 2011 påviste vi for første gang sjukdommen i Nordfjella villreinområde, og i 2013 i Rendalen. Vi har også fått melding om sannsynlige tilfeller i Knutshø.

Reinsdyr med fotråte viser ulik grad av halthet, som følge av varierende grad av betennelse i foten. Dyr med lett overfladisk infeksjon og liten grad av halthet kan sannsynligvis friskne til. I andre tilfeller går betennelsen dypere og griper over på seneskjeder, og i noen tilfeller også ledd og beinvev. Dersom betennelsen angriper beinvevet, vil tilstanden få et kronisk forløp med varig invalidisering. Dyr som er angrepne på mer enn ett bein, vil trolig fort bukke under. Enkelte dyr vil sannsynligvis også kunne dø av blodforgiftning.

Reinsdyr som er synlig halte under jakt bør felles. Sterkt angrepne dyr som observeres utafør jakttid bør også avlives, dersom det er praktisk mulig og flokken ikke forstyrres i for stor grad, mens dyr med lettere grad av halthet bør få leve.

For å skaffe mer kunnskap omkring smitteforhold og smittekilder ved fotråte hos villrein, er det viktig å gjennomføre sammenliknende genetiske studier av bakterier som vi dyrker frem fra sjuke dyr i samme villreinområde over flere år, og av bakterier som vi påviser hos dyr i nye områder. For å få til dette, er vi avhengig av å få tilsendt materiale (fot/føtter) fra halte dyr for laboratorieundersøkelse:

Prøvetakingen foregår ved at den betente foten skjæres av; en framfot kuttes i framkneleddet og en bakfot i haseleddet. Føttene kan frys inn og sendes inn til Veterinærinstituttet etter at villreinjakta er over. Legg ved en lapp med navn på jeger, fellingssted, fellingsdato, kjønn og antatt alder på dyret. Prøvene bør sendes som «ekspres over natt» til følgende adresse: Veterinærinstituttet, Seksjon for patologi (vilt), Ullevålsveien 68, 0454 OSLO. Ved henvendelse til Veterinærinstituttet kan vi sende ut ferdig frankerte adresselapper som kan nyttes ved innsending.

Vi er også interessert i å få tilsendt annen type materiale som hodet fra dyr med tegn på øyebetennelse, lunger fra dyr med tegn på lungebetennelse etc. Det er også interessant å få tilsendt bilder.

På forhånd – takk for hjelpa!

Med hilsen

Kjell Handeland, veterinær, leder for Helseovervåkingsprogrammet for hjortevilt (HOP). T: 23216350, M: 95726262, e-post: kjell.handeland@vetinst.no

Marianne Heum, senioringeniør: 23216133, e-post: marianne.heum@vetinst.no